

§ 38.

Вселенски събори.

Господь Иисусъ Христосъ заповѣдалъ на апостолитѣ, а чрѣзъ тѣхъ и на всичкитѣ вѣрующи, въ случай на недоразумѣния и разногласия, да се обръщатъ къмъ църквата и на гласътъ на всичката църква далъ значение рѣшающе, да рѣшава и да дава край на всѣкаква препирня (Мат. XVІІІ; 17). По тази заповѣдь Господня и по примѣра на св. апостоли, отцитѣ на църквата, за разяснение важни въпроси по дѣлата на вѣрата, се събирали на събори. Освѣнъ недоразумѣнията относително до учението на вѣрата, на съборитѣ се предлагали въпроси, които се отнасяли до църковното управление и богослужение, и се постановлявали за тѣхъ рѣшения. Съборитѣ били вселенски и помѣстни. Вселенскій съборъ е събрание отъ пастиритѣ и учителитѣ, по възможность отъ всички вселенна. Помѣстенъ съборъ е събрание отъ пастири на каква да е частна църква подъ предѣдательството на главний епископъ: митрополитъ или патриархъ. Вселенски събори сж били седемъ: Никейскій, Константинополскій 1-й, Ефескій, Халкидонскій, Константинополскій 2-й и 3-й и Никейскій 2-й. Освѣнъ тѣзи, значение на вселенскій има Трулскій съборъ, нарѣченъ цето-шестий, защото той съставлява допълнение на 5-й и 6-й вселенски събори. Помѣстни събори били твърдѣ много. Въ древната църква сжществувало общо правило, щото епископитѣ на всѣка областъ се събирали два пжти въ годината за рѣшение на възникнали въпроси. Правилата на вселенскитѣ събори сж задължени за всичката църква. А опредѣленията на помѣстнитѣ събори имали задължена сила само за тѣзи църкви, предстоителитѣ на които се свиквали на събори. Отъ многото помѣстни събори православната църква е приела само 10: Анкирскій, Неокесарійскій, Гангърскій, Антиохійскій, Лаодійскій, Сардикийскій, Картагенскій, Константинополскитѣ 1-й и 2-й.

Първий вселенскій съборъ билъ въ Никея въ 325 година, при императора Константина Великий, противъ лъжливото учение на Ария, който говорилъ, че Синъ Божий е първото и най-превѣсходното творение на Бога, създаденъ въ врѣме, нарича се Богъ не по естество, а по милостъта на Бога Отца, и не единосѣщенъ на Отца. Първий съборъ опредѣлилъ догматътъ за едносѣщето на Сина Божия съ Бога Отца и изложилъ православното учение на вѣрата въ първитѣ 7 членове на Символа. Освѣнъ това първий